

de Kamer

Oktober 2008

Onderzoekscommissie
Fiscale fraude

I N H O U D

	De oppositie interpelleert premier Leterme	5
	Onderzoekscommissie Fiscale fraude	10
	Wordt het rookverbod uitgebreid?	12
	Stemmen: op papier of met de computer?	14
	Rechten kind verankerd in Belgische Grondwet	16
	Het Verdrag van Lissabon	16
	Politieke oriëntatienota van minister van Defensie Pieter De Crem	18
	Voedsel wereldwijd duurder	20
	Vraag & antwoord	24
	Zestig jaar vrouwenstemrecht	26
	Kras	28
	In de marge	30

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Robert Myttenaere, secretaris-generaal
van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Redactie

Dienst Public Relations
1008 Brussel
e-mail: pri@dekamer.be
Dominique Van den Bossche
tel 02 549 81 77
Anne Coppens
tel 02 549 90 46
Denis François
tel 02 549 80 80

De redactie werd afgesloten op 18 / 09 / 2008

Aan dit nummer werkten mee:

Robert Myttenaere, Carlos Demeyere, Serge De Ryck,
Hugo D'Hollander, Alberik Goris, Karin Huybens,
Luc Peetermans, Walter Schelstraete,
Anne Vander Stichele en Sébastien Van Koekenbeek

Vertaling

Dienst Vertaling Beknopt Verslag van de Kamer

Foto's en illustraties

Belga, Globelink en Nadine Huysmans

Vormgeving en druk

Prepress en drukkerij van de Kamer

V O O R W O O R D

Beste lezer,

We staan alweer aan het begin van een nieuw politiek jaar. Volgens de Grondwet start het parlementaire jaar de tweede dinsdag van oktober. De premier komt dan naar de Kamer om zijn beleidskeuzes toe te lichten. Dat betekent evenwel niet dat de Kamerleden dan pas hun activiteiten hervatten. Integendeel, de commissies Binnenlandse Zaken, Financiën en Begroting, Buitenlandse Betrekkingen, Landsverdediging, de commissie voor de Opvolging van Buitenlandse Missies, de Begeleidingscommissie Comité P en de commissie Naturalisaties vergaderden al volop in september. Dat is logisch. Een van de hoofdopdrachten van de Kamerleden bestaat erin de regering te controleren. Die controletaak houdt nu eenmaal niet op in periodes van parlementaire vakantie.

Zo interpeleerden en ondervroegen Kamerleden van de verschillende fracties op 3 september minister van Binnenlandse Zaken Dewael over het nucleair incident in Fleurus. Diezelfde week vroegen ook de leden van de commissie Financiën en Begroting dat hun commissie zou bijeenkomen. Ze wilden staatssecretaris van Begroting Wathelet horen naar aanleiding van de verontrustende berichten over de begrotingstoestand. Op 15 september kwamen minister van Defensie De Crem en minister van Buitenlandse Zaken De Gucht naar het Parlement om uitleg te geven over de activiteiten van de Belgische militairen in Afghanistan.

De Kamerleden controleren de federale regering en moeten die regering ook hun vertrouwen geven. Zonder het vertrouwen van de Kamer kan de federale regering niet werken. Omdat die rol van de Kamer zo essentieel is, gaan we in dit magazine uitgebreid in op de interpellaties van 23 juli 2008. Negen dagen eerder had premier Leterme aan de Koning het ontslag van zijn regering aangeboden. De Koning weigerde dat en stelde drie bemiddelaars aan. Daarop werd de premier door de oppositie geïnterpelleerd. U vindt een verslag op de pagina's 5 – 9.

Het belooft een druk politiek najaar te worden. Elk jaar in de herfst dient de federale regering bij de Kamer een ontwerp van begroting voor het volgende kalenderjaar in. De regering moet proberen om ontvangsten en uitgaven zoveel mogelijk in evenwicht te houden. Dat zou dit jaar wel eens een harde noot kunnen worden. De economische situatie zit niet mee en de vooruitzichten voor 2009 zijn evenmin rooskleurig. Daardoor zouden de inkomsten uit belastingen lager kunnen zijn dan verwacht. Terzelfdertijd moeten we oog hebben voor de noden van de bevolking, en dan vooral voor de noden van de zwaksten. Velen krijgen het moeilijk op het einde van de maand. Voedsel en brandstof zijn duurder geworden. De regering zal dan ook moeilijke keuzes moeten maken.

Belga Picture

In dit nummer leest u ook dat de Kamer een onderzoekscommissie Fiscale fraude opgericht heeft. De onderzoekscommissie begon haar werkzaamheden in het voorjaar en zal waarschijnlijk in het najaar op kruissnelheid komen. Ook het wetgevende werk in verband met een mogelijke uitbreiding van het rookverbod zal op de agenda staan.

Maar ondanks het vele werk in eigen land moeten wij als politici ook verder durven kijken. Ondanks de ogenschijnlijk grote problemen binnen de landsgrenzen moeten we oog hebben voor de problemen in andere landen en continenten. Daarom besteedde de Bijzondere Commissie Klimaat en Duurzame Ontwikkeling van de Kamer in het voorjaar al aandacht aan de wereldwijde voedselcrisis. Daarbij gingen we de vraag 'wat kan België doen?' niet uit de weg. Voor een verslag verwijs ik naar de pagina's 20 – 23 van dit magazine. We zetten onze activiteiten in het najaar verder en werken, in de mate van het mogelijke, mee aan een oplossing.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop on the left and a long horizontal stroke extending to the right, with a vertical line descending from the end of the horizontal stroke.

Herman Van Rompuy
Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bij de vorming van een nieuwe regering leggen de toekomstige regeringspartijen in een regeringsprogramma vast wat ze samen willen verwezenlijken. Vervolgens legt de regering haar programma voor aan de Kamerleden.

Als de meerderheid van de Kamerleden de regering haar vertrouwen schenkt, kan ze aan het werk. De regering voert haar beleid uit op basis van dat regeringsprogramma.

Tijdens de uitvoering van het regeringsprogramma kunnen er evenwel meningsverschillen opduiken. Indien de ministers over belangrijke punten van het programma geen overeenstemming kunnen bereiken, dient de premier bij de Koning het ontslag van zijn regering in.

De Koning kan het ontslag aanvaarden of weigeren. Hij kan zijn antwoord ook enige tijd in beraad houden en bemiddelaars op pad sturen.

De oppositie interpelleert premier Leterme

Op 20 maart 2008 legde premier Leterme het programma van zijn regering aan de Kamerleden voor. De meerderheid van de Kamerleden schonk de regering haar vertrouwen. In dat programma stond dat de regering tegen half juli 2008 in de Kamer een verklaring zou afleggen over een nieuw pakket voorstellen dat de Belgische federale Staat verder zou hervormen.

De regeringspartijen koppelden aan de vervaldatum van 15 juli nog andere eisen: er moest een akkoord worden gevonden over sociaaleconomische maatregelen om de economische crisis en de dalende koopkracht te lijf te gaan en over maatregelen om de begroting in evenwicht te houden.

Na de begrotingscontrole kondigde de regering een begrotingsevenwicht en zelfs een klein overschot voor 2008 aan. Op 12 juli 2008 bereikte de regering een akkoord over een aantal sociaaleconomische maatregelen. Maar over de staatshervorming bereikten de ministers, ondanks intensief onderhandelen, geen akkoord.

Premier Leterme bood daarom op 14 juli de Koning zijn ontslag aan. De Koning hield het in beraad. Na vele raadplegingen weigerde Albert II het ontslag. Om het probleem van de staatshervorming te ontwarren, wees hij drie bemiddelaars aan. De regering Leterme kon intussen haar strijd tegen de economische crisis voortzetten.

De oppositiepartijen eisten van de premier een regeringsverklaring en vroegen om een vertrouwensstemming in de Kamer. Maar de premier verkoos geen verklaring af te leggen en vroeg geen vertrouwensstemming. Aangezien er al interpellaties over het regeringsbeleid ingediend waren, verkoos de eerste minister die weg om het beleid toe te lichten.

Zie ook: www.dekamer.be

- ▶ Parlementaire infosteekkaarten
- ▶ ▶ nr. 20: De federale regering - ontslag

Oppositie

Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!)

Fractievoorzitter Nollet verwees naar de ernstige institutionele crisis die het land doormaakt, naar de economische en sociale crisis en meer bepaald naar de gestegen voedsel- en energieprijzen waardoor heel wat gezinnen in moeilijkheden komen.

Hij betreurde dat de premier het, ondanks die dubbele crisis en ondanks het ontslag van de regering, niet nodig achtte in de Kamer een

verklaring af te leggen en een vertrouwensstemming te vragen. Volgens de heer Nollet weigerde de premier die stemming opdat het kartel CD&V – N-VA nog enkele dagen, weken of zelfs tot de verkiezingen van juni 2009 de schijn zou kunnen ophouden.

“Vandaag horen wij geen verklaring en stelt de regering geen sociaaleconomische maatregelen voor.” “De prioriteiten worden omgekeerd. Uw fractie heeft alleen oog voor het communautaire.”

Volgens de groene fractievoorzitter heeft ons land nood aan een regering die beslissingen neemt in sociale en economische kwesties en op milieuvlak. Dat zijn de echte problemen die bij voorrang moeten worden behandeld.

Toch vinden de groenen de staatshervorming niet onbelangrijk. “Uiteraard heeft ons land een staatshervorming nodig. We zeggen dat al tien maanden en we willen er vanuit de oppositie aan meewerken. We doen ook voorstellen. We pleiten onder meer voor een federale kieskring.”

“Het is evident dat de drie Gewesten en de drie Gemeenschappen bij de onderhandelingen betrokken worden.” “We zijn voor onderhandelingen waaraan zowel het federale niveau als de deelgebieden deelnemen.”

Federale kieskring

Voorstanders van een federale kieskring stellen een wijziging van de kieswetgeving voor. Daarbij zou een deel van de 150 Kamerleden verkozen worden in een kieskring die het volledige grondgebied van het federale België omvat.

Gerolf Annemans (Vlaams Belang)

Ook fractievoorzitter Annemans hekelde dat premier Leterme, in tegenstelling tot wat hij had aangekondigd, in de Kamer geen verklaring aflegde over de staatshervorming en Brussel-Halle-Vilvoorde.

Gerolf Annemans vond het ontslag van premier Leterme eervol toen bleek dat er geen akkoord was over de staatshervorming, maar hij was verbaasd toen de premier zijn functie opnieuw opnam.

Het feit dat we nu een sociaal-economische regering hebben, is volgens hem een manier om de staatshervorming en BHV opzij te schuiven.

Fractievoorzitter Annemans hekelde verder de aanduiding van drie onderhandelaars ‘van Franstalige origine’. Temeer daar

een van hen vooraf zei dat de Vlamingen moeten weten dat er voor 2009 geen echte staatshervorming komt.

“Ik dacht dat Leterme boos zou rechtstaan, maar Leterme zei niets.” “Meer zelfs, hij stelt samen met het land vast dat wij nu een sociaaleconomische regering hebben. Er wordt sinds gisteren door CD&V ook bijgezegd ‘met de volheid van bevoegdheid’.” “Alles wat de staatshervorming en BHV betreft, alles wat hier een jaarlang zagezegd het land heeft verlamd, is verdwenen in de politieke Bermudadriehoek van Leterme.”

Aan het adres van CD&V - N-VA zei de heer Annemans: “Nu (23 juli) moeten we groen licht geven aan Leterme II.” “Vandaag moet u stemmen over de vraag: blijven we ondanks het feit dat er niets is toch in de regering?”

Volgens fractievoorzitter Annemans wil de meerderheid via een eenvoudige motie haar verantwoordelijkheid ontlopen. Hij dient daarom een motie van wantrouwen in.

Interpellaties

De Kamerleden kunnen de leden van de federale regering tot de orde roepen en eventueel hun vertrouwen in de regering intrekken. Ze doen dat via interpellaties. Een interpellatie is als het ware een mondelinge vraag die gevolgd kan worden door een debat en een stemming. Door hun stem geven de Kamerleden aan of het antwoord voldoet of niet of keuren ze aanbevelingen aan de regering goed.

Peter Vanvelthoven (sp.a+VI.Pro)

“Na vier maanden vaststellen dat de essentie van uw regeerakkoord niet kan worden uitgevoerd, is straf. Na vier maanden toch willen doorgaan, is ook straf. Het is uw goed recht om door te gaan, maar als u beslist om door te gaan ondanks het feit dat een belangrijk deel van uw regeerakkoord – voor uw kartel het belangrijkste deel – niet wordt uitgevoerd, dan is er geen andere weg voor u dan naar de Kamer te komen, met uw verklaring, en aan de Kamer opnieuw het vertrouwen te vragen.”

Volgens fractievoorzitter Vanvelthoven ligt de politieke conclusie voor de hand.

De premier stelde voor om een dialoog tussen de Gemeenschappen en Gewesten te organiseren. Iedereen was het daarmee eens, behalve zijn eigen kartel. Van de Koning kreeg de premier opnieuw het vertrouwen, maar niet van zijn eigen kartel, dat andermaal een nieuwe deadline, 31 juli, naar voren schoof.

“Ik wil een paar woorden over de begrotingscontrole zeggen. De huidige regering doet immers alsof zij regeert. Om de begroting sluitend te maken heeft de federale regering 400 miljoen euro nodig. De Vlaamse regering moet dat bedrag ter beschikking stellen.”

Volgens Peter Vanvelthoven is het onduidelijk of Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse regering, dat geld zal geven, want die vraagt een staatshervorming in ruil voor dat geld.

Hij eindigde zijn tussenkomst met een oproep. “Geef nu eindelijk eens enige duidelijkheid aan de publieke opinie. We komen uit 14 maanden impasse, 14 maanden waarin nagenoeg niets is gebeurd in ons land, 14 maanden die ertoe hebben geleid dat de prijzen in België het meest stijgen van heel Europa.”

Jean Marie Dedecker (LDD)

Fractievoorzitter Dedecker maakte 400 dagen na de verkiezingen de balans op. Hij stelde vast dat er nog niets gebeurd is: geen economische maatregelen, geen oplossing voor BHV, geen overdracht van bevoegdheden naar de Gewesten, geen begroting in evenwicht...

Ook hij wou weten of premier Leterme van de Vlaamse minister-president de 400 miljoen zou krijgen die hij nodig heeft om de begroting in evenwicht te krijgen. Hetzelfde geldt voor de 250 miljoen euro van Electrabel. Krijgt de federale regering dat geld of niet?

De koopkrachtmaatregelen die de premier aankondigt, zijn volgens Jean Marie Dedecker pure oogverblindende en financiële cosmetica. Ze leveren volgens hem nauwelijks wat op. “De door u beloofde verlaging van de bedrijfsvoorheffing brengt per gezin, per belastingbetaler, 20 euro netto per jaar op. Dat is vandaag de prijs van mosselen met friet, mijnheer Leterme.”

Ook hij deed een oproep. “Voor de derde keer hebt u de handdoek in de ring gegooid.” “Ik vraag u nu vijf minuten politieke moed om de stekker eruit te trekken, vijf minuten politieke moed om de bevolking niet te blijven bedriegen, niet op sociaaleconomisch vlak en niet op communautair vlak.”

“Mijnheer Leterme, trek de stekker eruit. We zijn democraten, durf de bevolking te vragen wat ze ervan denkt en durf verkiezingen te houden.”

Moties

Aan het einde van de bespreking van een interpellatie, wanneer alle standpunten aan bod zijn gekomen, kunnen de Kamerleden moties indienen.

Er zijn verschillende mogelijkheden.

Eenvoudige motie: Hiermee geven de indieners te kennen dat ze de gewone werkzaamheden van de Kamer willen voortzetten. Deze motie heeft voorrang op alle andere moties. Wanneer de eenvoudige motie wordt aangenomen, vervallen alle andere moties.

Constructieve motie van wantrouwen: Daarin ontnemt de Kamer niet alleen haar vertrouwen aan de regering, maar draagt ze tegelijkertijd een opvolger voor de premier aan de Koning voor.

Motie van wantrouwen: Daarin ontnemt de Kamer haar vertrouwen aan een minister of aan de regering.

Motie van aanbeveling: Dit is een gemotiveerde motie waarin de Kamer zich niet uitspreekt over het vertrouwen of wantrouwen t.a.v. de regering of een minister, maar wel beleidsdaden aan de regering suggereert.

Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!)

“Het schip België bevindt zich in zwaar stormweer. Op een dergelijk moment is een standvastige kapitein van levensbelang”, stelde Kamerlid Almaci.

Volgens haar bestaat er een brede kloof tussen wat de premier beloofde en wat hij al verwezenlijkte. “Bijna 15% van onze

bevolking moet het zien te rooien met een inkomen onder de armoedegrens. De inflatie stijgt stukken sneller dan in onze buurlanden en het consumenten- en producentenvertrouwen daalt. De economische groei daalt.”

Meyrem Almaci stelde zes maatregelen voor:

- de sociale uitkeringen optrekken tot boven de armoedegrens;
- een klimaatbeleid uitwerken om ons land minder afhankelijk te maken van fossiele en nucleaire brandstof;
- de achterstand bij de opbouw van het Zilverfonds inhalen;
- belastingen heffen op de superwinsten van Electrabel;
- elk gezin een basishoeveelheid gratis energie geven;
- dringend werk maken van de beloofde omzendbrief met de criteria voor regularisatie.

Ze drong aan op een vertrouwensstemming: “Uw kamikazeregering is vorige week, op 15 juli, gecrasht. Als na een week, met een dergelijke crisis, waarbij de burgers niet meer wisten of wij nu al dan niet een regering hadden, de regering toch nog blijkt te bestaan, dan is het voor ons normaal dat u naar het Parlement komt en opnieuw het vertrouwen vraagt.”

Zilverfonds

De regering Verhofstadt I richtte in 2001 het Zilverfonds op met als doel reserves aan te leggen om in de periode 2010-2030 de extra-pensioenuitgaven te betalen die voortvloeien uit de vergrijzing.

Repliek van de eerste minister

Premier Leterme repliceerde. “Ik stel vast dat de parlementaire democratie in ons land wel degelijk perfect functioneert. Vorige week diende de oppositie een verzoek tot interpellatie in. Vandaag staan de regering en de meerderheid hier om zich te verantwoorden. Dat is het goede recht van de oppositie en de opdracht van de meerderheid.”

Hij lichtte de drie opdrachten toe waarop zijn regering zich de voorafgaande drie maanden had geconcentreerd:

- voorkomen dat de openbare financiën door de energiecrisis ontsporen;
- in economisch moeilijke tijden voor een realistisch maar ambitieus sociaaleconomisch programma zorgen;
- een staatshervorming voorbereiden.

Begroting in evenwicht

De regering voerde een begrotingscontrole uit. De premier deelde mee dat de Belgische begroting in evenwicht is, dit terwijl onze buurlanden Frankrijk en Groot-Brittannië een begrotingstekort van 3% hebben. Terwijl alle Westerse economieën klappen krijgen door de gestegen energieprijzen, is de Belgische federale regering erin geslaagd haar begroting in evenwicht te houden. Ze heeft daarbij rekening gehouden met de verminderde economische groei en de stijging van de prijzen.

Sociaal beleid

De regering trekt geld uit om een sociaal beleid te voeren. Ze investeert 110 miljoen euro in maatregelen om de koopkracht te versterken en 80 miljoen euro om de belastingschijven aan te passen. Ze plant ook maatregelen voor de mensen die het moeilijk hebben. Zo trekt ze 14 miljoen euro uit om het stookoliefonds te versterken. Daarbovenop komen maatregelen in de pensioensector en een verhoging van de kinderbijslag voor gezinnen met een alleenstaande ouder.

De regering plant ook maatregelen om de concurrentiekracht van de ondernemingen te verbeteren en om mensen met een laag inkomen beter te beschermen. Ze wil ten slotte extra maatregelen op het vlak van milieu en energie en voor de daling van de arbeidskosten. Over dit meerjarenprogramma is er een principeakkoord, maar het is nog wachten op een globaal akkoord.

Belga Picture

’ We hebben een begroting in evenwicht, maar ook een begroting met een sociaal hart

Staatshervorming

Het derde hoofdstuk betreft de staatshervorming. “We zijn de afgelopen weken en maanden voor geen taboes gezwich”, zei premier Leterme. De ministers discussieerden onder andere over een betere bevoegdheidsverdeling inzake de arbeidsmarkt, de gezondheidszorg, het vervolgingsbeleid en de financiering van Gewesten en Gemeenschappen.

Ten slotte zochten de ministers naar een oplossing voor de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. “De afgelopen weken en maanden is daarrond met open geest gewerkt en zijn er heel wat voorstellen uitgewerkt die het voorwerp kunnen uitmaken van een consensus”, aldus premier Leterme.

De eerste minister bevestigde dat hij een staatshervorming wenst en dat de regering zich aan het regeerakkoord wil houden. Hij verklaarde dat het belangrijke deel van het regeerakkoord over de staatshervorming moet en zal uitgevoerd worden. “Men moet zijn verantwoordelijkheid opnemen op een ogenblik dat een regeerakkoord op een punt niet wordt uitgevoerd, maar ook verantwoordelijkheid opnemen ten aanzien van de bevolking en het geheel van het beleid op een ogenblik dat de zaken er sociaaleconomisch niet goed voorstaan. Men mag niet kiezen voor de chaos.”

Motie van wantrouwen

De fracties van de oppositie, Ecolo-Groen!, LDD, sp.a+VI.Pro en Vlaams Belang, vonden dat de premier in zijn reactie niet op hun kritiek was ingegaan. Ze dienden moties van wantrouwen in.

Om de moties van wantrouwen te counteren, dienden de fracties van de regeringspartijen (CD&V-N-VA, cdH, MR, Open Vld en PS) een eenvoudige motie in. Daarmee wilden de regeringspartijen het incident sluiten en vroegen ze dat de Kamer haar werkzaamheden zou voortzetten.

De eenvoudige motie heeft voorrang op de motie van wantrouwen. Bijgevolg stemden de Kamerleden eerst over de eenvoudige motie. Aangezien die door een meerderheid werd gesteund, werd er niet meer gestemd over de moties van wantrouwen. De eenvoudige motie werd aangenomen met 88 tegen 41 stemmen.

Hiermee was de regeringscrisis voorlopig bezworen en kon de regering terug aan de slag in de sociaaleconomische dossiers. Ondertussen probeerden de drie bemiddelaars de knoop van de staatshervorming te ontwarren. ■

Zie ook: www.dekamer.be
► Parlementaire infosteekkaarten
► ► nr. 11.1: Interpellaties

Onderzoekscommissie Fiscale fraude

Hoe komt het dat grote dossiers van fiscale fraude in ons land zo vaak stranden? Wat loopt er mis? Waar komen de vertragingen in het onderzoek vandaan? Waarom komt het zo vaak niet tot een proces voor de rechtbank? Moet onze wetgeving worden aangepast? Op die en andere vragen proberen de 19 leden van de onderzoekscommissie Fiscale fraude een antwoord te geven.

Beiga Picture

In juli 2007 dienden Kamerleden van Ecolo-Groen! en PS een voorstel in tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie. Op 10 april 2008 stemde de voltallige Kamer met het voorstel in.

Rapporteur Van Biesen (Open Vld) vatte de essentie van het probleem van de fiscale fraude als volgt samen: "Indien elke burger, indien elke vennootschap, indien elke rechtspersoon in het juiste tijdsvak de juiste belasting of de juiste btw of de juiste rechten zou betalen, zou er verdomd veel ruimte zijn voor een fundamentele lastenverlaging. Er is een fiscale achterstand van 32 miljard. U moet weten dat wij binnenkort een begroting zullen goedkeuren waarbij de ontvangsten voor 1 jaar iets meer dan 90 miljard euro bedragen. Dus spreken wij van maar liefst een derde van 's lands middelen voor een jaar die op een of andere wijze niet kunnen worden geïnd."

PS-fractievoorzitter Thierry Giet en Kamerlid Dirk Van der Maelen (sp.a+VI.Pro) beklemtoonden op hun beurt dat de overheid via een correcte inning van de belastingen en een doeltreffende fraudebestrijding over heel wat extra inkomsten zou kunnen beschikken, die ze zou kunnen investeren in het algemeen belang.

De onderzoekscommissie startte haar werkzaamheden eind mei 2008. Ze nodigde onder meer professoren fiscaal recht en fiscaal strafrecht en deskundigen van het Rekenhof uit om zich grondig te informeren over de problematiek. Ze ging ook over tot de aanwerving van een magistraat. Die moet de onderzoekscommissie bijstaan met juridisch advies, vooral met het oog op het gescheiden blijven van het parlementair en het gerechtelijk onderzoek.

Bevoegdheden

De onderzoekscommissie is een van de middelen die een parlement ter beschikking heeft om zijn controletaak uit te oefenen.

Een onderzoekscommissie heeft in principe dezelfde bevoegdheden als een onderzoeksrechter in een gerechtelijk onderzoek. De commissie kan getuigen oproepen en onder eed verhoren. Ze kan getuigen met elkaar confronteren. Ze kan documenten opvragen en in beslag laten nemen, huiszoekingen laten uitvoeren, plaatsbezoeken organiseren, ... Een onderzoekscommissie kan deskundigen aanstellen om haar bij te staan.

Samenstelling

De politieke fracties zijn in een onderzoekscommissie vertegenwoordigd evenredig met de sterkte van de fractie in de plenaire vergadering.

De onderzoekscommissie Fiscale fraude telt 19 leden (waarvan 2 zonder stemrecht).

Voorzitter: François-Xavier de Donnea (MR)

CD&V - N-VA: Jenne De Potter, Peter Luykx, Raf Terwingen en Servais Verherstraeten

MR: Jean-Luc Crucke, François-Xavier de Donnea en Marie-Christine Marghem

PS: Thierry Giet en Alain Mathot

Open Vld: Luk Van Biesen en Carina Van Cauter

VB: Hagen Goyvaerts en Barbara Pas

sp.a+VI.Pro: Renaat Landuyt en Dirk Van der Maelen

Ecolo-Groen!: Jean-Marc Nollet en Stefaan Van Hecke (zonder stemrecht)

cdH: Christian Brotcorne

LDD: Jean Marie Dedecker (zonder stemrecht)

Openbaar

De vergaderingen van een onderzoekscommissie zijn in principe openbaar, tenzij de commissie er anders over beslist. U kunt op de website van de Kamer zien wanneer de onderzoekscommissie vergadert en wat er op de agenda staat.

Als haar onderzoek beëindigd is, bundelt de commissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in een rapport dat ze voorlegt aan de voltallige Kamer. Die spreekt zich uit over de conclusies en de aanbevelingen. Het rapport is een openbaar document en wordt gepubliceerd op de website van de Kamer. ■

Een steeds vaker aangewend controlemiddel

Tot de jaren tachtig van de 20ste eeuw werden er maar zelden onderzoekscommissies opgericht. Het is vooral van dan af dat de parlementsleden dat instrument aanwenden om maatschappelijke problemen uit te pluizen.

1985 De gebeurtenissen tijdens de voetbalwedstrijd Liverpool – Juventus Turijn (Heizeldrama)

1987 De Belgische leveringen van wapens aan landen die in een gewapend conflict verwickeld zijn of waartegen een wapenembargo geldt. Deze onderzoekscommissie werd in 1988 heropgericht.

1988 Mogelijke fraudeschandalen en eventuele overtredingen op het Non-proliferatieverdrag door het Studiecentrum voor Kernenergie of aanverwante bedrijven

1988 De bestrijding van het banditisme en het terrorisme

1992 Mensenhandel

1993 Legeaankopen

1996 Sekten

1996 De Bende van Nijvel

1996 Verdwenen kinderen

1999 De dioxinecrisis

2000 De moord op Patrice Lumumba

2001 Het faillissement van Sabena

2008 Fiscale fraude

Wordt het rookverbod uitgebreid?

Sinds twee jaar mag er in ons land niet meer worden gerookt in openbare plaatsen. Sinds vorig jaar zijn ook restaurants rookvrij. Gaan we binnenkort nog een stap verder? Als het van Nathalie Muylle, Sarah Smeyers en Jef Van den Bergh (CD&V - N-VA) afhangt wel. In februari van dit jaar dienden die drie Kamerleden een wetsvoorstel in om het rookverbod opnieuw uit te breiden.

Alvorens zich daarover uit te spreken, maakten de parlementsleden de balans op. In welke mate wordt de huidige wetgeving nageleefd? Wat zijn de knelpunten? Ze hadden gesprekken met o.a. vertegenwoordigers van de federale overheidsdienst Volksgezondheid, de Stichting tegen Kanker, de horeca, de vakbonden, de jeugthuizen...

In België mag op veel plaatsen niet meer worden gerookt. Voor de horeca is er evenwel een vrij ingewikkelde regeling uitgewerkt. Er mag nog worden gerookt in cafés en frietkramen (in de afgebakende zones). Er mag niet meer worden gerookt in restaurants (tenzij in een aparte rookruimte met rookafzuiginstallatie), tearooms, ijssalons, snackbars, koffiebars, pittabars, jeugthuizen en in de cafetaria's van sportcentra of culturele centra. In eetgelegenheden waar lichte maaltijden worden aangeboden mag worden gerookt wanneer de verkoop van voeding minder dan een derde van de totale omzet bedraagt.

Wetsvoorstel voor algemeen rookverbod

De Kamerleden Nathalie Muylle, Sarah Smeyers en Jef Van den Bergh dienden een wetsvoorstel in om het rookverbod uit te breiden tot alle horecazaken. Ze vinden de huidige regeling verwarrend, onlogisch en discriminerend. In de toelichting bij hun wetsvoorstel verwijzen ze onder meer naar de nefaste gevolgen voor jongeren: "Door de uitzondering op het rookverbod voor drankgelegenheden trekken jonge bezoekers en vrijwilligers weg en ruilen het rookvrije jeugdhuis voor het café verderop. Een jammere zaak voor diegenen die zich vrijwillig inzetten voor de jeugthuizen." Ze pleiten dan ook voor een algemeen rookverbod. "Met de invoering van een algemeen rookverbod zou België het voorbeeld van onder andere Ierland, Italië, Frankrijk en Schotland volgen en zich aansluiten bij een Europese trend die het beschermen van de volksgezondheid vooropstelt." Het is zeker niet hun bedoeling rokers te discrimineren. Daarom willen de indieners alle horecazaken de mogelijkheid bieden om een rookkamer in te richten. De uitbaters zouden voor hun investeringen financieel gecompenseerd kunnen worden.

Tijdens de hoorzittingen in de commissie Volksgezondheid kwamen zowel de voor- als tegenstanders van een algemeen rookverbod ruim aan het woord.

Wetsvoorstel

Zowel de parlementsleden als de federale regering kunnen het initiatief nemen om een wet te maken of een bestaande wet te wijzigen. Gaat het initiatief uit van parlementsleden, dan spreken we van een wetsvoorstel. Als de regering het initiatief neemt, spreken we van een wetsontwerp.

Hoorzitting

De commissies organiseren regelmatig hoorzittingen. In de commissies gebeurt het voorbereidende parlementaire werk en daarvoor gaan de parlementsleden in dialoog met de buitenwereld: met vakbonden, werkgeversorganisaties, deskundigen, bewonersverenigingen, betrokkenen allerhande... Zo kunnen ze zich een volledig beeld vormen van een probleem.

Het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen wijst er bovendien op dat meer dan de helft van de klanten van cafés rokers zijn. Als de cafés die belangrijke groep klanten verliezen, zal de omzet dalen, met heel wat faillissementen tot gevolg.

Wat denkt de bevolking?

Er zijn de voorbije jaren herhaaldelijk enquêtes uitgevoerd, maar de resultaten spreken elkaar tegen. Zo zegt de Stichting tegen Kanker dat het percentage voorstanders van rookvrije restaurants gestegen is van 58% in 2004 naar 85% in 2007. Het aantal voorstanders van rookvrije cafés is volgens dezelfde bron gestegen van 49% in 2004 naar 61% in maart 2007. Volgens het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen daarentegen is er geen maatschappelijk draagvlak voor een rookverbod in cafés. Het NSZ verwijst naar een enquête van Test-Aankoop, waaruit blijkt dat slechts 38% van de Belgen voorstander is van een rookverbod in cafés.

Volksgesondheid

Paul Van Den Meersche (federale overheidsdienst Volksgesondheid) wees erop dat de regelgeving vaker wordt nageleefd op plaatsen waar men alleen in een rookkamer mag roken of totaal niet mag roken dan op plaatsen waar men alleen in welomschreven zones mag roken. De wet bevat volgens hem te veel grijze zones. Zo is het voor een klant vrij moeilijk om het onderscheid te maken tussen een jongerencafé en een jeugdhuis. Voor de controleurs van eetgelegenheden is het dan weer moeilijk om na te gaan welk deel van de omzet gemaakt wordt door het serveren van maaltijden. Terzelfdertijd vragen nogal wat inrichtingen zoals jeugdhuizen en sandwichbars een sterkedrankvergunning aan om van dezelfde regeling te kunnen genieten als cafés.

Volgens de heer Van Den Meersche is de huidige regelgeving te ingewikkeld. Het zou beter zijn indien voor alle horecazaken dezelfde regels zouden gelden.

Oog voor belangen horeca

Vertegenwoordigers van de horecasector en de zelfstandigen beweren op hun beurt dat het anderhalf jaar na de inwerkingtreding van de rookwetgeving niet verstandig zou zijn de wetgeving opnieuw te wijzigen. Als de overheid van de horeca-ondernemers verwacht dat ze belangrijke investeringen doen, mag ze de spelregels niet om de haverklap wijzigen, zo luidt het. Veel uitbaters hebben geïnvesteerd in een rookkamer en een rookafzuiginstallatie en die investeringen moeten nu renderen. Bijkomende investeringen zijn voor velen niet meer haalbaar. Een uitbreiding van het rookverbod tot alle drankgelegenheden ziet de horeca niet zitten. Heel wat cafés hebben financieel niet de mogelijkheid om een aparte rookkamer in te richten en vaak hebben ze daar ook de ruimte niet voor.

Debat in de Kamer

De Kamerleden gaan niet over één nacht ijs. Ze informeren zich grondig en besteden aandacht aan de situatie van alle betrokken partijen alvorens keuzes te maken. Volksgesondheid primeert voor zowat alle partijen. Grote eensgezindheid is er ook over het feit dat de wetgeving duidelijker kan. Of de wetgeving wordt aangepast en in welke zin, daarover zullen de Kamerleden zich waarschijnlijk in het najaar uitspreken. We berichten daarover in een volgend nummer van dit magazine. ■

Het rookverbod stap voor stap

- 1976 Verboden te roken in bus, tram en metro
- 1987 Verboden te roken in sommige openbare plaatsen
- 1991 Eerste verplichtingen voor de horeca: ventilatie, inrichting van een rokers- en een niet-rokersruimte
- 1998 Verboden te roken in het vliegtuig
- 2004 Verboden te roken in de trein
- 2006 Verboden te roken op de werkvloer en in plaatsen toegankelijk voor het publiek
- 2007 Verboden te roken in restaurants (behalve in een rookkamer)

Stemmen

Bij de regionale en Europese verkiezingen van 2009 wordt elektronisch gestemd in

die gemeenten waar ook in 2007 elektronisch werd gestemd. Waar in 2007 met potlood en papier werd gestemd, zal dat ook volgend jaar zo zijn. Mogelijk voert de overheid in een aantal gemeenten een test uit met een 'verbeterd elektronisch stelsysteem'. Tijdens de plenaire vergadering van 10 juli 2008 keurden de Kamerleden daarover een voorstel van resolutie goed.

We keren dus niet terug naar het tijdperk van potlood en papier. Nochtans was er in het voorjaar een debat ontstaan over de voor- en nadelen van de elektronische stemming. Aanleiding was een vraag van minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael. De minister moest voor 1 juli 2008 aan de computerfirma's laten weten of hij de contracten voor het onderhoud van de stemcomputers wou verlengen of niet. De Ministerraad besliste de kwestie voor te leggen aan de parlementsleden.

De overheid wist uiteraard al lang dat de contracten met de computerfirma's eind dit jaar zouden aflopen en dat er dus een beslissing moest worden genomen voor de toekomst. Begin 2007 vroeg ze daarom aan een consortium van Belgische universiteiten om het fenomeen van de elektronische stemming grondig te onderzoeken. De universiteiten vergeleken de geautomatiseerde stelsystemen die overal ter wereld bestaan en stelden de resultaten van hun onderzoek in juni 2008 aan de parlementsleden voor.

Elektronisch stemmen

Ja

- Er zijn minder bijzitters nodig. Dat is belangrijk want het wordt steeds moeilijker om mensen te vinden die hun zondag willen doorbrengen in een stem- of telbureau. Een terugkeer naar potlood en papier zou inhouden dat er in totaal ongeveer 8.000 bijkomende burgers per verkiezing gemobiliseerd zouden moeten worden.
- De kiezer moet niet worstelen met veel te grote stembiljetten die zeer moeilijk open en dicht te plooiën zijn (bijvoorbeeld in Brussel).
- De kiezer kan niet ongeldig stemmen.
- De stemopneming verloopt sneller en betrouwbaarder.
- De resultaten zijn sneller gekend.

Nee

- Het systeem is duur. De elektronische stemming kost 4,5 euro per kiezer. Stemmen met potlood en papier kost maar 1,5 euro per kiezer.
- Er kunnen zich technische problemen voordoen: defecte optische kiespennen, stroompannes, magneetkaarten die in de machines geblokkeerd geraken, ...
- Kiezers die niet vertrouwd zijn met computers (bejaarden, laagopgeleiden, ...) moeten in het stemhokje bijgestaan worden door de voorzitter. Voor hen is er geen sprake van geheime stemming.
- Er kunnen ook met de computer telfouten worden gemaakt.
- Manueel hertellen bij twijfel is onmogelijk.
- Het systeem is niet doorzichtig. De burger heeft geen controle over het verloop.
- Het systeem is onvoldoende beveiligd tegen hackers.
- De samenleving is voor de organisatie van verkiezingen afhankelijk van enkele privé-bedrijven.

Voorstel van resolutie

Een voorstel van resolutie is een tekst waarin één of meer parlementsleden hun standpunten of visie uiteenzetten of de regering vragen haar beleid in een bepaalde richting te sturen.

In Kamer en Senaat vonden debatten plaats. De parlementsleden gingen in gesprek met externe deskundigen. Aan het woord kwam ook professor Preneel van de KU Leuven. Hij stelde namens het consortium van Belgische universiteiten het 'Verbeterd elektronisch stelsysteem' voor.

Op papier of met de computer?

Meer info op www.dekamer.be
► Wetsontwerpen en voorstellen
► ► Documenten 1278 en 1281 (resoluties)

► Integraal verslag
► ► 10 juli 2008

	Gemeenten	Gemeenten waar elektronisch wordt gestemd
Vlaanderen	308	143
Brussel-Hoofdstad	19	19
Wallonië	262	39

Belga Picture

Verbeterd elektronisch stemsysteem

De universiteitsprofessoren spreken van een verbeterd systeem omdat het tegemoetkomt aan een aantal zwakheden van het huidige systeem. De stemming zou als volgt verlopen:

- De kiezer brengt zijn stem uit door het scherm aan te raken (touchscreen) of met een optische pen;
- Vervolgens wordt er een papieren stembiljet gedrukt. Dat biljet bevat de uitgebrachte stem enerzijds in de vorm van een bar- of andere code en anderzijds in een voor mensen leesbare taal;
- De kiezer kan nagaan of wat op het biljet staat overeenkomt met de stem die hij heeft uitgebracht;
- De kiezer deponeert het biljet in een urne;
- Na de stemming worden de urnes leeggemaakt en de biljetten gescand.

De voordelen:

- De kiezer kan controleren of wat op het biljet staat overeenkomt met hoe hij gestemd heeft;
- Het tellen gaat snel want de code kan elektronisch gelezen worden;
- Bij twijfel kan er manueel herteld worden.

Het nadeel:

- Het systeem is heel duur.

Bij de verkiezingen van 2009 zou het systeem in een paar gemeenten getest kunnen worden.

De Kamer doet een voorstel aan de regering

Kamerleden van CD&V – N-VA, Open Vld en MR dienden een voorstel van resolutie in. Daarin vragen ze aan de federale regering:

1. de nodige maatregelen te treffen opdat in de gemeenten waar in het verleden elektronisch werd gestemd dat ook in 2009 zou kunnen. De gemeenten die met potlood en papier wensen te stemmen, moeten dat kunnen;
2. het nodige te doen opdat het verbeterd elektronisch stemsysteem volgend jaar getest zou kunnen worden in de gemeenten die dat wensen;
3. het nodige te doen opdat het nieuwe systeem, indien goed bevonden, of een ander elektronisch stemsysteem na 2009 toegepast zou kunnen worden in de gemeenten die daarvoor kiezen.

Het voorstel van resolutie werd tijdens de plenaire vergadering van 10 juli 2008 aangenomen met 97 tegen 29 stemmen en 9 onthoudingen.

De Kamerleden van PS en Ecolo-Groen! stemden tegen.

Twee Kamerleden van de PS hadden een eigen voorstel van resolutie ingediend. Daarin pleitten ze voor een terugkeer naar het systeem van potlood en papier. Ze vinden het systeem van elektronische stemming onder meer te duur en niet voldoende betrouwbaar. ■

Rechten kind verankerd in Belgische Grondwet

Op 5 juni 2008 keurden de Kamerleden een wijziging van artikel 22bis van de Grondwet goed. Daarmee werden de fundamentele beginselen van het Verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind in de Grondwet opgenomen.

Artikel 22bis van de Grondwet luidt: "Elk kind heeft recht op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit."

Daaraan wordt nu de volgende tekst toegevoegd.

"Het kind heeft het recht zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan; met die mening wordt rekening gehouden in overeenstemming met zijn leeftijd en zijn onderscheidingsvermogen.

Het kind heeft recht op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen.

Het belang van het kind is de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat."

De indieners van het wetsvoorstel, Marie-Christine Marghem (MR) en Clotilde Nyssens (cdH), wilden een duidelijke politieke en symbolische boodschap uitzenden. Kamerlid Nyssens beklemtoonde dat we dankzij de wijziging van de Grondwet een duidelijk zicht krijgen op de positie van het kind in de samenleving en op de verhouding tussen kinderen en volwassenen.

Na de Kamerleden moeten ook de Senatoren zich over het voorstel uitspreken. Grondwetswijzigingen moeten worden aangenomen met een tweederdemeerderheid in Kamer en Senaat. ■

Stemming		
	Ja	132
	Nee	0
	Onthouding	0

Het Verdrag van Lissabon Wat nu?

In het vorige nummer van het magazine kon u de krachtlijnen lezen van het Verdrag van Lissabon. Dat Verdrag zou het ontwerp van Europese Grondwet vervangen dat in 2005 in Frankrijk en Nederland verworpen werd. Algemeen werd aangenomen dat het Verdrag begin 2009 in werking zou treden. Tegen dan zouden alle lidstaten het bekrachtigd hebben. Op 12 juni 2008 hebben de Ieren het Verdrag in een referendum evenwel verworpen.

Ierland was het enige land waar de burgers zich in een referendum over het Verdrag konden uitspreken. Alle andere lidstaten opteerden voor een parlementaire goedkeuringsprocedure.

Over de oorzaken van het Ierse No wordt veel gespeculeerd. In Europese kringen luidt het dat de mislukking geen louter Iers probleem is en dat alle lidstaten samen moeten uitzoeken hoe het nu verder moet. Een nieuw referendum, zoals dat vroeger nog gebeurd is in Ierland en Denemarken, zien de meesten alvast niet zitten.

Op 18 juni 2008 stemden de Ieren in een referendum tegen het Verdrag van Lissabon

Op dit ogenblik is Frankrijk voorzitter van de Europese Unie. De Franse president Sarkozy hoopt in het najaar een oplossing te kunnen voorstellen.

Het is echter weinig waarschijnlijk dat de verkiezingen voor het Europees Parlement van juni 2009 georganiseerd kunnen worden op grond van het Verdrag van Lissabon.

Het Verdrag houdt een aantal wijzigingen in die de Europese instellingen doeltreffender moeten laten werken en die van de Europese Unie een krachtiger speler op wereldvlak moeten maken. Zo zou het aantal leden van de Europese Commissie beperkt worden. De Europese Raad zou een permanente voorzitter krijgen met een mandaat van 2,5 jaar, wat zou moeten zorgen voor meer continuïteit. Verder zou een Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse zaken en Veiligheidsbeleid moeten zorgen voor een samenhangend buitenlands beleid.

De Europese Commissie liet een enquête uitvoeren naar het waarom van de Ierse afwijzing. Het verslag (in het Engels) vindt u op http://europa.eu/lisbon_treaty/. ■

Op 25 juni 2008 stelde minister van Defensie De Crem in de commissie Landsverdediging van de Kamer zijn beleid voor de periode 2008 – 2011 voor. Hij benadrukte daarbij de inzetbaarheid van Belgische troepen voor buitenlandse vredesoperaties. “Defensie zal ernaar streven om de ontplooiing van personeel in vredesondersteunende operaties met 35% te verhogen ten aanzien van de afgelopen vijf jaar.”

Waarom die klemtoon op buitenlandse operaties? “De grens tussen interne en externe veiligheid vervaagt steeds sneller. Zolang de wereld niet geheel veilig is, zullen wij hier in België ook niet geheel veilig zijn,” zegt de minister van Defensie.

Politieke oriëntatienota

Welke fenomenen zullen de veiligheidsomgeving van België en van de wereld op korte en lange termijn bepalen? De minister maakte een analyse.

- **Proliferatie van wapens⁽¹⁾**

De proliferatie van wapens zal ook de komende decennia een immens veiligheidsrisico inhouden. De laatste tien jaar stegen de uitgaven voor militair materieel wereldwijd fors. Daarenboven hebben steeds meer mensen toegang tot de kennis om een niet-conventionele bom te maken.

- **Internationaal terrorisme**

Recente aanslagen tonen aan dat West-Europa zich goed moet beschermen tegen het internationale terrorisme. Het zogenaamde ‘Kerstalarm’ van vorige winter en het onderzoek naar een mogelijk terroristisch netwerk dat aanslagen plande in België, tonen aan dat waakzaamheid geboden blijft in België en in het buitenland.

- **Ongelijke verdeling van de welvaart**

De groeiende zichtbaarheid van de ongelijke verdeling van de welvaart vormt een nieuw veiligheidsrisico.

- **Georganiseerde misdaad**

De georganiseerde misdaad maakt handig gebruik van het vervagen van de landsgrenzen. Er is een onlosmakelijke band tussen de georganiseerde misdaad, in het bijzonder de drugshandel, en de financiering van het terrorisme.

- **Pandemieën**

Enkel en alleen al door aids zijn er in de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara 12 miljoen weeskinderen. Door hun kwets-

*Minister van Defensie De Crem
op bezoek bij de Belgische soldaten in Kosovo*

baarheid kunnen zij gemakkelijker worden gerekruteerd als kindsoldaten. Pandemieën vormen daarom niet alleen een bedreiging voor de volksgezondheid, maar ook voor de politieke stabiliteit van de betrokken landen.

- **Groeiende energiebehoefte**

Tegen 2035 zal de totale wereldvraag naar energie stijgen met meer dan 50%. Het overgrote deel van de fossiele energievoorra- den bevindt zich in gebieden die als ‘minder stabiel’ worden bestempeld.

- **Klimaatverandering**

De gevolgen van de klimaatverandering uiteten zich onder andere in fenomenen zoals woestijnvorming, een tekort aan drinkwater, mislukte oogsten en overstroomde gebieden. Landen en streken worden van elkaar afhankelijk voor hun watervoorziening, wat kan leiden tot conflicten.

- **Bevolkingsexplosie**

De stijging van de voedselprijzen is een rechtstreeks gevolg van onder andere de wereldwijde bevolkingsexplosie. Op heel wat plaatsen kunnen er als gevolg van die prijsstijgingen conflicten ontstaan.

(1) Meer info over proliferatie van wapens vindt u in magazine nr. 8.

van minister van Defensie Pieter De Crem

- **Verstedelijking**

Tegen 2035 zal 60% van de wereldbevolking in stedelijk gebied wonen, vaak in sloppenwijken. De ordehandhaving in tal van die wijken zal vele plaatselijke autoriteiten boven het hoofd groeien.

- **Sociologische gevolgen van de mondialisering**

Door fenomenen zoals migratie en verstedelijking komen in de steden mensen van zeer uiteenlopende herkomst, cultuur, overtuiging en religie samen. In bepaalde situaties kan dat leiden tot een verscherpt 'wij tegen zij'-gevoel.

Defensie zoekt jongeren

Minister van Defensie De Crem stelt vast dat veel jongeren geïnteresseerd zijn in een job bij het leger. Hij denkt daarom aan rekruteringscampagnes om jongeren via zoveel mogelijk kanalen, onder andere via de school, op de hoogte te brengen van de mogelijkheden.

Vrijwillige militaire dienst

Een van die mogelijkheden is de vrijwillige legerdienst die de minister wil invoeren. Om in aanmerking te komen, hoeven de jongeren geen diploma hoger onderwijs te hebben. Het leger zorgt voor een basisopleiding en de jongeren krijgen gedurende een bepaalde periode een soldij. Ondertussen behouden ze hun

Belgische militairen in het buitenland (juni 2008)

Navo-operaties

- Afghanistan: 419 personen
- Kosovo: 201 personen

VN-operaties

- Libanon: 357 personen

Waarnemersopdrachten

- Syrië, Golan-hoogvlakte:
2 waarnemers
- Somalië-Soedan:
6 waarnemers
- Democratische Republiek Congo:
9 militairen in staffuncties

EU-operaties

- Tsjaad: 116 personen
- Democratische Republiek Congo:
13 personen in staffuncties
- Bosnië-Herzegovina:
2 ontmiijners

rechten in de sociale zekerheid, zoals het recht op werkloosheidsuitkering, kinderbijslag of leefloon, naargelang van het geval. Als de basisopleiding afgelopen is, kan de jongere beslissen zijn vrijwillige legerdienst voort te zetten. Hij kan dan deelnemen aan oefeningen en militaire operaties of tewerkgesteld worden in de ondersteunende diensten. Na afloop van de vrijwillige legerdienst kan de jongere een militaire loopbaan starten in een operationele functie. Hij zal de opgedane ervaring evenwel ook kunnen gebruiken om over te stappen naar een loopbaan buiten Defensie.

Levenslang leren

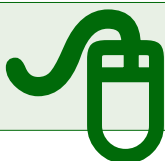
De eisen die gesteld worden aan beroepsmilitairen liggen steeds hoger. De context waarin ze moeten werken tijdens buitenlandse opdrachten zijn ingewikkelder dan tijdens de Koude Oorlog. De militaire uitrusting en het materieel wordt steeds technischer en diverser. Het is dan ook evident dat beroepsmilitairen voortdurend worden bijgeschoold zodat ze snel kunnen worden ingezet in nieuwe situaties. ■

Wat doet het Belgische leger?

Defensie heeft drie grote opdrachten.

- Samen met de bondgenoten elke schending van onze vitale belangen en onze gemeenschappelijke democratische waarden ontmoedigen en indien nodig afweren.
- Bijdragen tot internationale stabiliteit, om de democratische en universele waarden te verdedigen en het leed van de bevolking te verzachten:
 - via diplomatieke inspanningen,
 - via crisispreventie,
 - via vredesondersteunende of vredesopleggende operaties bij regionale crisissen,
 - via humanitaire hulp.
- Meewerken aan de nationale veiligheid en noodhulp verlenen aan de bevolking:
 - onderdanen evacueren,
 - steun verlenen bij natuurlijke of menselijke rampen,
 - meewerken aan de binnenlandse veiligheid: aan de strijd tegen het terrorisme, tegen de verspreiding van massavernietigingswapens en de georganiseerde misdaad.

Meer info
► www.mil.be

We merken het elke week in de supermarkt. Voeding is veel duurder geworden. Daardoor krijgen meer mensen het moeilijk om op het einde van de maand de eindjes aan elkaar te knopen. Het is niet alleen een probleem bij ons. Wereldwijd rijzen de voedselprijzen de pan uit. In arme landen sterven mensen door ontbering. De Bijzondere Commissie Klimaat en Duurzame Ontwikkeling wijdde op 11 juni 2008 een vergadering aan de problematiek. Op die manier wou Kamervoorzitter Herman Van Rompuy het probleem op de politieke agenda zetten.

Belga Picture

De cijfers zijn schrijnend. 860 miljoen mensen leven in voedselonzeekerheid. Twee miljard mensen zijn ondervoed. Jaarlijks sterven ruim 5,5 miljoen kinderen aan de rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen van ondervoeding. Dat was de situatie voor de huidige voedselcrisis.

In zijn inleiding wees **Kamervoorzitter Van Rompuy** de verantwoordelijken aan. "De verantwoordelijkheid ligt vooral bij mensen, bij de mensen als een geheel. De voedselcrisis had vermeden kunnen worden, of het nu gaat over een verwaarlozing van de landbouw in de arme landen of de overdreven cultuur van biogewassen of de slechte verdeling van het schaarse voedsel. Zelfs als het over een natuurramp gaat, dan nog komt men toch veelal bij mensen terecht, omdat droogtes door een aangepast klimaatbeleid aangepakt kunnen worden."

De commissieleden gingen in debat met twee deskundigen. **Olivier De Schutter** is professor internationaal recht aan de UCL. Op 1 mei 2008 trad hij bij de Verenigde Naties in dienst als speciaal rapporteur voor het recht op voedsel. **Philip Mikos** is afdelingshoofd task-force over de internationale voedselcrisis bij de Europese Commissie.

Voedsel wereldwijd duurder

landbouwgrond kunnen verdwijnen, onder meer in de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara. Sinds de jaren 80 heeft de internationale gemeenschap bovendien veel te weinig in landbouw geïnvesteerd.

Olivier De Schutter ging uitgebreid in op de oorzaken van de voedselcrisis.

- De olieprijs is spectaculair gestegen van 30 dollar per vat in 2000-2001 naar 135 dollar per vat in juni 2008. Daardoor is de productie van landbouwproducten veel duurder geworden. Het kost vandaag ook veel meer om voedingswaren van de ene kant van de aarde naar de andere kant te transporteren, wat vooral een probleem is voor landen die veel voedingsmiddelen invoeren.
- Er is een onevenwicht tussen vraag en aanbod op de landbouwmarkt. De vraag naar voeding neemt toe. De wereldbevolking stijgt jaarlijks met 75 miljoen personen. Bovendien eten de mensen steeds meer producten van dierlijke oorsprong: vlees, zuivel... Voor de productie van één calorie vlees zijn negen calorieën aan granen nodig. Voor de productie van één calorie melk zijn vier à vijf calorieën aan granen nodig. De hoeveelheid granen die we moeten verbouwen om aan al die behoeften te kunnen voldoen, is dan ook spectaculair gestegen. Het aanbod kan de vraag niet volgen. Dat heeft in de eerste plaats te maken met de klimaatopwarming. Volledige regio's dreigen te verwoestijnen. Tegen 2020 zou 60 à 90 miljoen hectare
- Een deel van de landbouwgrond wordt gebruikt voor de teelt van agrobrandstoffen. Zo heeft bijvoorbeeld de Europese Unie zich tot doel gesteld dat tegen 2020 10% van de brandstoffen voor het wegverkeer agrobrandstoffen moeten zijn. Ook de Verenigde Staten hebben ambitieuze cijfers vooropgezet. Dat leidt ertoe dat landen als Indonesië, Maleisië en Nieuw-Guinea hun bossen rooien om akkers te creëren voor de agro-industrie.
- Speculatie op de landbouwmarkten veroorzaakt enorme prijsschommelingen. Dat is problematisch voor de consument want de voedselprijzen kunnen snel stijgen. Het is problematisch voor de boeren/productenten die niet vooraf weten welke prijs ze zullen krijgen voor hun oogst. Door die onzekerheid krijgen ze moeilijk een lening bij de bank. En het is ten slotte een probleem voor de Staten die niet weten welk bedrag nodig zal zijn voor sociale maatregelen. Kunnen we speculatie tegengaan? Ja, de meest vermelde oplossing bestaat erin voorraden aan te leggen die op de markt kunnen worden gebracht wanneer de prijzen te fel dreigen te stijgen.

De internationale gemeenschap kijkt niet werkeloos toe. De Verenigde Naties hebben nieuwe programma's uitgewerkt, het Wereldvoedselprogramma heeft bijkomende budgetten gevraagd. Sommige landen beperken de export van landbouwproducten om te vermijden dat hun eigen bevolking in de problemen komt.

Wat kan België doen? Olivier De Schutter beklemtoonde dat ons land een belangrijke rol kan spelen omdat het een relatief neutraal land is dat door niemand als bedreigend wordt ervaren. Hij stelt voor dat België er bij de Europese partners zou op aandringen dat een groter deel van de ontwikkelingshulp naar landbouw zou gaan. België zou ook kunnen aandringen op het aanleggen van regionale en internationale voedselvoorraden. Ons land zou de grote spelers van de agro-industrie kunnen uitnodigen voor een debat over hun rol in de problematiek. België zou, ten slotte, de Europese Unie kunnen aansporen om af te zien van de doelstelling van 10% agrobrandstoffen tegen 2020.

Volgens **Philip Mikos** heeft de voedselcrisis niet zozeer te maken met de hoeveelheid beschikbaar voedsel, maar wel met de toegang tot voedsel. Hij geeft toe dat de voedselvoorraden sterk verminderd zijn en dat het beschikbare voedsel niet eerlijk verdeeld is. Maar volgens hem is er wel voldoende voedsel voor iedereen.

Een groot probleem vormen de prijsschommelingen. Ze creëren onzekerheid voor producenten, investeerders en overheden. En er is de afgelopen 20 jaar inderdaad te weinig geïnvesteerd in landbouw. In de jaren 80 heeft de internationale gemeenschap de privatisering in de arme landen gestimuleerd. De overheid heeft zich uit heel wat economische sectoren teruggetrokken maar de privé-sector heeft het heft niet overgenomen. Bijgevolg moeten heel wat Afrikaanse landen vandaag voedsel invoeren.

Wat doet de Europese Commissie? Als kortetermijnmaatregel verleent ze humanitaire hulp. Philip Mikos erkent dat dit niet de meest duurzame oplossing is. Het risico bestaat dat de getroffen landen afhankelijk worden van voedselhulp. Gelijktijdig moeten de overheden van de betrokken landen sociale maatregelen treffen.

Op lange termijn is er maar één antwoord. Er moet worden geïnvesteerd in duurzame landbouw, landbouw die zowel vanuit sociaal als ecologisch oogpunt verantwoord is.

Volgens Philip Mikos denken we te vaak aan de internationale markt wanneer we het over de commercialisering van landbouwproducten hebben. We vergeten daarbij het belang van de regionale markt. Daar kunnen boeren concurreren met anderen die in gelijkaardige omstandigheden moeten produceren. Bovendien moeten de boeren uit het Zuiden hun krachten bundelen om sterker te staan bij onderhandelingen.

Wat het optreden van de Europese Unie betreft, wees Philip Mikos op het belang van een goede coördinatie. Wanneer een lidstaat deskundigheid heeft in een bepaald domein of terreinervaring in een bepaald land, is het niet aangewezen dat een andere lidstaat daar soortgelijke programma's ontwikkelt.

In verband met agrobrandstoffen deelde hij mee dat de Europese Commissie haar doelstellingen niet terugschroeft, maar wel de criteria bijstuurt. Alleen agrobrandstoffen die aan bepaalde ecologische en sociale criteria beantwoorden, zullen worden meegeteld bij de berekening van de vooropgestelde 10%.

Op de uiteenzettingen door Olivier De Schutter en Philip Mikos volgde een debat met de parlementsleden en vertegenwoordigers van het middenveld.

FAO

FAO staat voor Food and Agricultural Organisation.

De FAO is een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties die tot doel heeft de honger in de wereld te bestrijden. De hoofdzetel van de FAO is gevestigd in Rome. Tijdens de voedseltop van begin juni 2008 kwamen de deelnemende landen overeen om het aantal hongerlijders in de wereld tegen 2015 te halveren.

► www.fao.org

Agrobrandstoffen

Agrobrandstoffen zijn brandstoffen (zoals bio-ethanol en biodiesel) verkregen uit landbouwgewassen: maïs, tarwe, bieten, suikerriet, palmolie... Tot voor kort spraken we over biobrandstoffen. Die benaming wekte de indruk dat de brandstoffen verkregen werden uit biologisch geteelde gewassen, wat meestal niet het geval was. Daarom is de benaming agrobrandstoffen beter.

Wereldvoedselprogramma (World Food Programme)

Het WFP is de grootste humanitaire voedselhulporganisatie ter wereld. Het verzorgt de voedselvoorziening van gemiddeld 90 miljoen mensen per jaar in ruim 80 landen. Het WFP is voor de financiering van zijn activiteiten aangewezen op vrijwillige bijdragen.

► www.wfp.org

Kamerlid **Jean Cornil** (PS) zei te betreuren dat er in het voedseldebat weinig of geen aandacht uitgaat naar het probleem van de voedingsgewoonten in het Noorden. "Het lijkt me duidelijk dat het voedingspatroon in de rijke landen te veel eiwitten bevat. We horen daarover niets in de debatten, noch in de slotverklaring van de FAO-top in Rome waar het over voorlichtingscampagnes rond voeding ging."

Olivier De Schutter stemde daarmee in. "We zullen in de loop van de volgende jaren op dezelfde manier moeten kijken naar de consumptie van vlees als naar het gebruik van de auto om naar het werk te gaan. Je maakt er alleen gebruik van als het niet anders kan."

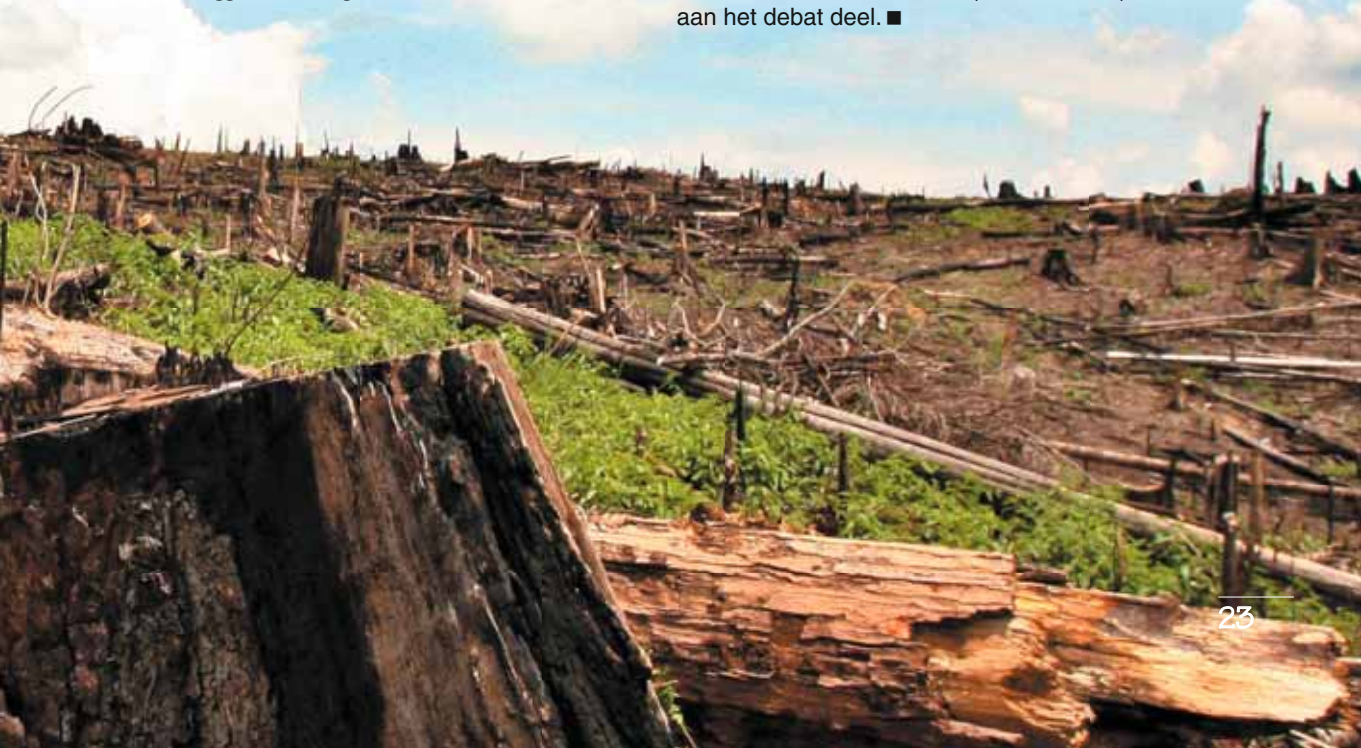
Kamerlid **Georges Dallemagne** (cdH) wou weten welke maatregelen men denkt te nemen om de primaire bossen te beschermen en te vermijden dat nog meer bossen vernietigd worden om plaats te ruimen voor de agro-industrie. Hij verwees daarbij naar de oliepalmyntages in Colombië.

Philip Mikos wees erop dat Europa niet voor alles verantwoordelijk kan worden gesteld. Sommige landen beheren hun natuurlijke rijkdommen nu eenmaal niet naar behoren. Indien er morgen geen afzetmarkt meer is voor palmolie zullen de bossen moeten wijken voor een andere teelt. Het is aan de regering van het betrokken land om op te treden.

Kamerlid **Dirk Van der Maelen** (sp.a+Vl.Pro) stond stil bij het probleem van de speculatie. Hij betreurt dat het aanleggen van voedselstocks het enige is wat men denkt te doen als antwoord op het probleem van de speculatie. "Bestaat er een kans dat we komen tot een humanisering van de markt, tot afspraken binnen de Europese Unie, en liefst zelfs mondiaal, om paal en perk te stellen aan het roofvogelgedrag dat sommigen momenteel aan de dag leggen?"

Ook de Kamerleden **Jean-Jacques Flahaux** (MR), Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!), Patrick Moriau (PS) en Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!) namen aan het debat deel. ■

Indonesië: de voorbije jaren werd op grote schaal ontbost om akkers aan te leggen voor de agro-industrie

Vraag

Een van de belangrijkste taken van de Kamer van volksvertegenwoordigers bestaat erin de regering te controleren. De parlementaire vraag is daartoe een geschikt instrument. Parlementaire vragen kunnen mondeling gesteld worden, tijdens de plenaire vergadering of in een commissie. Vragen kunnen ook schriftelijk gesteld worden. Vraag en antwoord worden dan gepubliceerd in het Bulletin van Vragen en Antwoorden.

& antwoord

In april 2008 stelde staatssecretaris van Mobiliteit Etienne Schouppe voor om het toegelaten alcoholgehalte voor beginnende bestuurders te verlagen tot 0,2 promille. Nu ligt de grens op 0,5 promille voor iedereen.

Een aantal parlementsleden was van oordeel dat de verlaging naar 0,2 promille voor alle bestuurders zou moeten gelden. Anderen wezen erop dat jongeren zich door de verstrenging gediscrimineerd zouden voelen en dat de maatregel dus ongepast was.

Tijdens de vergadering van de commissie Infrastructuur, Verkeer en Overheidsbedrijven van 2 juni 2008 vroegen de Kamerleden Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!) en Ulla Werbrouck (LDD) daarover meer uitleg aan de staatssecretaris.

Homologatie

Alvorens de overheid nieuwe meet- of controletoeestellen in gebruik kan nemen, moeten ze technisch gecontroleerd en gehomologeerd worden. Het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid, een instantie ten dienste van de overheid, is belast met de technische controle van onder meer ademtest- en ademanalysetoeestellen. Als ze eenmaal gecontroleerd en goedgekeurd zijn, worden de toestellen gehomologeerd, dit wil zeggen, officieel erkend.

► www.bivv.be

Kamerlid Gilkinet (Ecolo-Groen!) wou weten op welke studie de staatssecretaris zich had gebaseerd en met wie hij overleg had gepleegd alvorens zijn voorstel te formuleren. “Bent u van oordeel dat uw voorstel verenigbaar is met het principe dat alle burgers gelijk zijn voor de wet, en jonge chauffeurs op hun verantwoordelijkheid kan wijzen? Welke andere maatregelen overweegt u om de mobiliteit van jongeren te verbeteren en hun veiligheid te waarborgen? Volgens mij kan er nog heel wat gebeuren op het vlak van openbaar vervoer. Hoe ver is u anderhalve maand later met het project gevorderd?”

Kamerlid Werbrouck (LDD) vroeg wat de staatssecretaris precies bedoelde wanneer hij zei dat de 0,2-grens niet alleen zou gelden voor jongeren, maar voor alle onervaren chauffeurs. “Kunt u mij omschrijven welke ervaring een chauffeur nodig heeft om te mogen rijden met een promille van 0,5 in plaats van 0,2? En wat verstaat u onder ervaring?”

Staatssecretaris van Mobiliteit Schouppe ging uitgebreid in op de verschillende vragen. “Het is nooit mijn bedoeling geweest om de mogelijke invoering van 0,2 promille te beperken tot de jonge bestuurders. Het gaat in feite over alle nieuwe bestuurders die een rijbewijs hebben dat nog niet ouder is dan twee jaar.”

“Het is ook nooit mijn bedoeling geweest de 0,2 promille zonder meer in te voeren. Het is eerder de bedoeling dat de mogelijke invoering wordt bestudeerd, samen met de problematiek van rijden onder invloed van drugs en ook van geneesmiddelen.”

“Ik stel nu vast dat er een maatschappelijk debat ontstaan is waarbij iedereen aan bod kan komen en de pro en contra tegen mekaar kunnen worden afgewogen.”

De staatssecretaris deelde mee dat hij zijn inspiratie onder meer bij de transportsector had gezocht, die zelf voorstelt de nultolerantie in te voeren voor professioneel vervoer. En hij herinnerde er ook aan dat nogal wat leden van de commissie Infrastructuur voorstellen om de 0,2 promille in te voeren voor iedereen.

Belga Picture

U kunt alle vragen en antwoorden nalezen op www.dekamer.be

- Schriftelijke vragen en antwoorden
- Bespreking van interpellaties en vragen

Zover wil de staatssecretaris evenwel niet gaan. Het lijkt hem aangewezen de strengere norm alleen te hanteren voor beginnende bestuurders. Hij volgt daarbij aanbevelingen van de Europese Commissie, de European Transport Safety Council, de Staten-Generaal voor de Verkeersveiligheid en talrijke studies en wetenschappelijke onderzoeken. “In de studies verwijst men vooral naar het gebrek aan rijervaring dat het rijden bemoeilijkt. Door het gebrek aan rijervaring heeft het gewone toegestane alcoholpromillage, zoals de 0,5 promille voor ervaren chauffeurs, een groter negatief effect op het rijgedrag. Voor niet-ervaren bestuurders zou bijgevolg best een lagere alcohollimiet gelden. Vanaf 0,2 promille is er al een licht effect dat voor niet-ervaren bestuurders evenwel veel groter is. Ik heb het dan nog niet gehad over het fenomeen van rijden onder invloed tijdens de weekendnachten en de daaraan verbonden risico’s die meer van toepassing zijn op de jonge bestuurders gelet op het gebrek aan rijervaring, de vermoeidheid, het feit dat ze ’s nachts rijden, het minder goed anticiperen op verkeerssituaties gaande zelfs – en we moeten dat niet verzwijgen – tot het bewust negeren van risico’s. Jonge bestuurders tussen 18 en 24 jaar zijn twee tot drie keer meer vertegenwoordigd in de ongevallenstatistieken.”

De staatssecretaris ontkende dat jongeren door de strengere norm gediscrimineerd zouden worden. Nieuwe bestuurders betalen een hogere verzekeringspremie en worden harder aangepakt wanneer ze een overtreding begaan in de eerste twee jaar na het behalen van hun rijbewijs. Dat zijn volgens staatssecretaris Schouppe precies redenen om nieuwe chauffeurs te ontraden alcohol te drinken wanneer ze rijden.

De staatssecretaris gaf toe dat er meer maatregelen nodig zijn om het aantal jonge verkeersslachtoffers te doen dalen. Hij wil daarom, in samenwerking met de Federale Commissie voor de Verkeersveiligheid, sleutelen aan de rijopleiding.

Het voorstel bevindt zich nog in de ontwerpfase. De staatssecretaris wil nog overleggen met de beroepssector. Bovendien moet het materiaal dat wordt gebruikt om het alcoholgehalte te meten, worden aangepast. De apparatuur die momenteel beschikbaar is, is niet gehomologeerd voor een limiet van 0,2 promille.

Kamerlid Gilkinet deed de staatssecretaris nog twee suggesties om het aantal weekendongevallen terug te dringen. Ten eerste zouden jonge bestuurders een voortgezette rijopleiding moeten kunnen volgen. Ten tweede zou het aanbod aan openbaar vervoer ’s avonds en in het weekend kunnen worden uitgebreid.

Kamerlid Werbrouck vroeg zich ten slotte af hoe lang iemand als nieuwe bestuurder wordt beschouwd. “Nieuwe bestuurders moeten twee jaar hun rijbewijs hebben, vooraleer ze eventueel met 0,5 promille zouden mogen rijden. Iemand kan echter ook al twee jaar zijn rijbewijs hebben en slechts 500 km hebben gereden. Iemand die met de auto uit werken gaat, legt daarentegen op een jaar misschien 10.000 km af.” ■

Zestig jaar

Het is precies zestig jaar geleden dat de wet van 27 maart 1948, na vele tientallen jaren van politieke strijd, aan de Belgische vrouwen stemrecht voor de parlamentsverkiezingen verleende⁽¹⁾. Bij de verkiezingen van 1949 trokken onze moeders en grootmoeders voor de eerste keer naar de stembus.

België behoorde daarmee zeker niet tot de pioniers. In Nieuw-Zeeland (1893), Finland (1906) en de meeste andere Europese landen, de Verenigde Staten (1920), Ecuador (1929) en Turkije (1930) mochten vrouwen al lang gaan stemmen. Het moet evenwel gezegd dat ook buurland Frankrijk tot het einde van de Tweede Wereldoorlog wachtte om dit fundamentele recht te verlenen aan zijn vrouwelijke burgers. En in weer andere, zelfs Europese, landen duurde het nog veel langer. In Portugal bijvoorbeeld moesten de vrouwen wachten tot na de Anjerrevolutie, die in 1974 een einde maakte aan het autoritaire regime van Caetano, de opvolger van Salazar.

Bij ons had het debat over het vrouwenstemrecht iets paradoxaals. De partijen die zich links noemden, waren tegen. Zij die zich rechts noemden, waren voor. Alle partijen waren het erover eens dat vrouwen conservatiever zouden stemmen dan mannen. En zo zagen we vrouwelijke politici tegenover hun militanten een pleidooi houden tegen het vrouwenstemrecht. Want inderdaad, vrouwen mochten dan wel nog niet stemmen⁽²⁾, maar ze konden wel verkozen worden. In 1929 was er immers al een vrouwelijke verkozen in de Kamer van volksvertegenwoordigers.

We kunnen alleen maar vaststellen dat het standpunt over het vrouwenstemrecht van zowel de rechtse als linkse partijen bepaald werd door electorale berekening.

Na 1949 nam de aanwezigheid van vrouwen in de politiek maar zeer langzaam toe. Vrouwen werden in de maatschappij nog altijd als het tweede ge-

Belga Picture

vrouwenstemrecht

slacht en in de politiek als tweederangsburgers beschouwd. Kamer en Senaat telden weinig vrouwelijke leden. Hetzelfde gold voor de andere politieke niveaus. Die ondervertegenwoordiging zou nog lang blijven bestaan.

Het jaar 1974 was een keerpunt. Het aantal vrouwelijke parlementsleden verdubbelde, maar bleef bescheiden. In de Kamer van volksvertegenwoordigers steeg het percentage vrouwelijke verkozenen van 3,3% naar 7,1%.

In de jaren tachtig was er geen noemenswaardige vooruitgang. De cijfers liepen zelfs lichtjes terug. Blijkbaar waren er andere maatregelen nodig.

In 1994 werden er voor het eerst quota voor de aanwezigheid van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten in de kieswet opgenomen. We kunnen spreken van positieve discriminatie. Een derde van de kandidaten op de lijst moesten vrouwen zijn.

De kieswet van 13 december 2002 ging nog een stap verder. Ze bepaalde dat er evenveel vrouwen als mannen op een kandidatenlijst moesten staan, en dat de eerste twee kandidaten niet van hetzelfde geslacht mochten zijn.

Die wet had effect. Op dit ogenblik wordt bijna 40% van de Kamerzittingen ingenomen door vrouwen. ■

(1) Voor de gemeenteraadsverkiezingen mochten de vrouwen al stemmen sinds 1920.

(2) Er waren evenwel uitzonderingen. De wet van 9 mei 1919 kende stemrecht voor de parlementsverkiezingen toe aan niet-hertrouwde oorlogsweduwen, alleenstaande moeders van gesneuvelde soldaten of gefusilleerde burgers en vrouwen die door de bezetter gevangen waren genomen.

Kras

in de startblokken voor een nieuw parlementair jaar

Momenteel staan honderden jongeren in de startblokken voor het nieuwe parlementaire jaar. Een schooljaar lang verdiepen plaatselijke groepen zich in de voedselproblematiek. Ben je tussen 16 en 19 en heb je zin om mee te debatteren? Informeer bij Kras wie in jouw streek de kar trekt en sluit snel aan.

Wat is Kras?

Kras is de opvolger van het scholierenparlement. Kras is een scherp en snedig discussie- en rollenspel. Een schooljaar lang kruipen 16- tot 19-jarigen in de huid van politici en werken ze rond een bepaald thema. Inleving en discussie staan centraal. "Zicht krijgen op de vaak heikele, mondiale thema's doe je best vanuit het standpunt van mensen die iets met globalisering te maken hebben. Daarom laten we jongeren in de huid kruipen van een politieke partij, een jongere uit een ander land, de regering van een land, de pers, een belangengroep, ... Door hun standpunt te verdedigen, ondervinden de jongeren aan den lijve de spanningen die er bestaan tussen de verschillende partijen", zegt organisator Globelink.

Na het rollenspel krijgen de jongeren de kans om hun eigen mening te geven over het thema. Ze kunnen dat doen in hun eigen groep, maar ook in debatten met echte politici.

Meer info
Mail of bel naar Kras
kras@globelink.be ■ 02 527 91 94

Organisator Globelink spreekt bewust niet meer van scholierenparlement. Het kind kreeg een nieuwe naam: Kras. Logisch, want het project onderging ruim een jaar geleden een ware gedaanteverwisseling. De deelnemers werken en debatteren een schooljaar lang in hun plaatselijke groep. De groep beslist zelf hoe hoog de lat gelegd wordt, hoe vaak er bijeengekomen wordt, welke initiatieven genomen worden, welke rollenspellen en debatten georganiseerd worden. Geen strak vanuit Brussel gestuurd traject dus, maar extra veel inspraak voor de deelnemers.

In mei met z'n allen naar Brussel

In mei ontmoeten alle Krassers elkaar in Brussel, in Kamer en Senaat en in het Vlaams Parlement, voor de overkoepelende slotzitting. De jongeren discussiëren in commissies om zo tot een gezamenlijk voorstel te komen waarover op het einde van de dag in de plenaire vergadering gedebatteerd en gestemd wordt.

Het thema dit jaar: voedsel

Dit jaar staat het thema voedsel op het Kras-menu. Daarmee kiest Kras opnieuw voor een thema dat brandend actueel is en dat wereldwijd veel mensen aanbelangt. De voedselproblematiek staat hoog op de agenda van

de beleidsmakers: binnen de Verenigde Naties, de Europese Commissie, de Belgische federale regering...

Het thema stond en staat ook op de agenda van de Kamerleden. Op pagina 20 e.v. lees je hierover meer.

De jongeren bekijken de problematiek vanuit drie invalshoeken.

- Sociaal: Hoe helpen we honger de wereld uit? Wie moet ervoor zorgen dat ons voedsel gezond is? Kiezen we voor kleine boeren of grote bedrijven?
- Ecologisch: Landbouw is nodig, maar hoe kan landbouw bestaan zonder dat we onze natuurlijke bronnen uitputten? Hoe zit de voedingsindustrie in mekaar en wat is haar rol in milieuvuiling en klimaatverandering?
- Politiek-economisch: Kan vrije handel de hele wereld voeden? Hoe werken de voedselverwerkende industrie en de distributiesector? Hoe zit dat met de intellectuele eigendomsrechten? Kan een levend organisme de eigendom zijn van iemand?

Het thema vorig jaar: energie

Vorig jaar stond het thema energie op de Kras-agenda. Een schooljaar lang denken en debatteren over energie leverde heel wat frisse en vernieuwende ideeën op. De organisatoren bundelden ze in een 8 bladzijden tellend document dat je kunt inkijken op <http://kras.globelink.be>.

Alexander Hamels uit Leuven was er vorig jaar bij.

"Ik discussieer graag. Ik ben nieuwsgierig naar de Belgische politieke besluitvorming, naar hoe zo'n debat gevoerd wordt en hoe een idee tot een wet uitgroeit", antwoordt Alexander op de vraag waarom hij deelnam. "Ook heb ik interesse in politiek engagement en ben ik een absoluut voorstander van inspraak voor de jeugd. Elke groep in de samenleving heeft recht op een stem."

Kras legt sterk de nadruk op het rollenspel. Je kruipt in de huid van iemand anders. Dat lijkt ontzettend moeilijk.

Alexander: Ik vond het eerder gemakkelijk. Om een eigen gefundeerde mening te vormen, moet je alle kanten van het thema kennen en alles afwegen. Hoe dan ook zie je dingen over het hoofd. Eigenlijk ben je op mijn leeftijd nog te jong en te onwetend om al een eigen mening te hebben over ingewikkelde thema's zoals de energieproblematiek, de voedselproblematiek...

Wat vind je van de manier waarop een parlement werkt?

Alexander: Ik vind het systeem zeer goed in elkaar zitten. Een wet komt pas tot stand na enorm veel discussies. Er komen zoveel mensen bij kijken dat het bijna onmogelijk is dat men een steek laat vallen. Een wet is een opeenstapeling van consensus. Een idee is een ruwe diamant die vervolgens wordt geslepen en bijgeslepen tot hij uiteindelijk als schitterende diamant (een wet) een ring (het wetboek) mag sieren. Bij dringende zaken kan die vorm van besluitvorming natuurlijk voor vertraging zorgen.

Is je kijk op politiek veranderd?

Alexander: Toch wel, ik wist niet dat alles zo goed in elkaar zat. In dit land is het onmogelijk om absolute macht te verwerven. Een persoon of een kleine groep mensen kan onmogelijk in zijn eentje een wet uitschrijven en haar helemaal in praktijk brengen. Alles wordt telkens opnieuw bekeken en in vraag gesteld. Politiek blijft echter mensen overtuigen en degene met de meeste overtuigingskracht kan het meest verwezenlijken, maar daarom heeft hij nog geen gelijk. ■

Nationale feestdag

Net zoals de voorbije jaren opende het Federaal Parlement op 21 juli 2008 zijn deuren voor het publiek. Ruim 7.500 bezoekers maakten van de gelegenheid gebruik om het Paleis van de Natie, het historische gebouw waarin Kamer en Senaat gehuisvest zijn, te bezoeken.

Internationale Dag van de Democratie

Ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Democratie op 15 september 2008 organiseerden Kamer en Senaat een tentoonstelling over 60 jaar vrouwenstemrecht.

Open Monumentendag

Op 20 september 2008 namen Kamer en Senaat deel aan Open Monumentendag Brussel. Jaarlijks zetten 49 Europese landen hun erfgoed in de kijker. De doelstelling van de Europese Monumentendagen is de inwoners bewust te maken van het erfgoed in hun stad, gewest of land. Meer info: www.openmonumentendag.be

Place aux enfants

Op 18 oktober 2008 verwelkomt het Federale Parlement opnieuw een 80-tal kinderen die deelnemen aan *Place aux enfants*. Ze maken kennis met het Parlement en gaan in gesprek met echte parlementsleden. *Place aux enfants* is een initiatief van de Vereniging van Waalse Provincies, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de *Ligue des familles*. Dankzij *Place aux enfants* kunnen kinderen op een leuke manier kennismaken met diverse aspecten van het politieke en sociale leven. Meer info: www.placeauxenfants.be

Wapenstilstand in het Federale Parlement

Op 11 november herdenkt België, zoals vele andere landen, het einde van de twee Wereldoorlogen. Die dag bezoeken oud-strijders, leden van vaderlandslievende verenigingen en jongeren van verschillende jeugdbewegingen het Parlement. Ze gaan met parlementsleden in debat over de werking van het Parlement en wisselen van gedachten over de politieke actualiteit.

De Kamer bezoeken

In het Federaal Parlement klopt het hart van de Belgische politiek. Vooral op dinsdag, woensdag en donderdag heerst er een drukte van jewelste. Parlementsleden haasten zich naar een vergadering, buigen zich over een wetsvoorstel, horen deskundigen, ondervragen ministers, staan de pers te woord...

Zin om met uw klas, vereniging, collega's of vrienden die sfeer van politieke bedrijvigheid op te snuiven?

Tijdig inschrijven is de boodschap. Dat kan via www.dekamer.be (rubriek Bezoeken) of telefonisch bij de dienst Public Relations, tussen 10 en 12 uur: 02 549 81 36.

Een groepsbezoek is gratis en duurt anderhalf uur.

Een groep bestaat het best uit 10 tot 30 personen.

Wil u tijdens uw bezoek een Kamerlid spreken? Als u ons dat tijdig meedeelt, brengen we dat voor u in orde.

Neem zeker een kijkje

in onze totaal **vernieuwde boetiek**.

U vindt er boeken over de Kamer, haar activiteiten en haar geschiedenis, documentatiemateriaal, allerlei mooie en praktische souvenirs en leuke hebbedingetjes.

Open:

iedere werkdag van 9.30 tot 13 uur en van 14 tot 17 uur.

Een vergadering bijwonen

Iedereen kan de openbare commissievergaderingen en de plenaire vergaderingen bijwonen. U meldt zich gewoon aan bij het onthaal aan de Leuvenseweg 13 (achterkant van het parlamentsgebouw).

Voor de agenda surft u naar www.dekamer.be.

Wil u meer exemplaren van dit magazine ontvangen?

Een adreswijziging melden?

Uit ons bestand geschrapt worden?

Laat het ons weten via pri@dekamer.be.

Meer info

De parlementaire documenten i.v.m. de thema's die we in dit magazine aansnijden vindt u op www.dekamer.be. (> Publicaties > Magazine van de Kamer)

De plenaire vergadering online

www.dekamer.be > Meekijken vergaderingen

